

ชื่อเรื่อง	สมบัติการต้านอนุมูลอิสระของ บัวหลวง บัวผันและบัวสาย
ผู้วิจัย	ผศ.รัตนา เฉลิมกลิ่น ผศ.นันทวรรณ บัวรา นายพัฒนพงศ์ จินตามงคล
คณะ	วิทยาศาสตร์
ปีที่วิจัย	2553

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาสมบัติการต้านอนุมูลอิสระของบัวหลวง บัวผัน และบัวสาย ในส่วนของสารสกัดเอทานอลจากใบ กลีบดอก ก้าน เกสร และเหง้า โดยเปรียบเทียบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดโดยวิธี DPPH และวิธี ABTS กับสารมาตรฐาน Trolox หาปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระกับปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดจากส่วนต่าง ๆ พบว่า สารสกัดจากใบบัวหลวงกลีบดอกบัวผัน และกลีบดอกบัวสายมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูงที่สุด โดยวิธี DPPH มีค่า IC_{50} เป็น 0.4515 ± 0.0635 mg/ml, 0.0284 ± 0.0031 mg/ml และ 0.0306 ± 0.0064 mg/ml ตามลำดับ วิธี ABTS มีค่า IC_{50} เป็น 0.0697 ± 0.0011 mg/ml, 0.0167 ± 0.0002 mg/ml และ 0.0120 ± 0.0004 mg/ml ตามลำดับ เทียบกับฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของ Trolox ซึ่งมีค่า IC_{50} โดยวิธี DPPH และวิธี ABTS เป็น 0.0123 ± 0.0010 mg/ml และ 0.0063 ± 0.0007 mg/ml ตามลำดับ และเปรียบเทียบฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของสารสกัดกับสารมาตรฐาน Trolox ด้วยการทดสอบครีซัล-วัลลิส พบว่าฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระของใบ กลีบดอก ก้าน เกสร และเหง้า ของบัวทั้ง 3 ชนิดแตกต่างกัน และแตกต่างจากสารมาตรฐาน Trolox ทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.01$ สารสกัดจากส่วนต่างๆ ของบัวหลวง บัวผัน และบัวสาย มีปริมาณ ฟลาโวนอยด์ทั้งหมด (QEAC) อยู่ระหว่าง 1331.333- 4578.000 mg/g, 1604.667 - 5391.333 mg /g และ 1378.000- 4684.65 mg /g ตามลำดับ โดยสารสกัดจากส่วนใบของบัวทั้ง 3 ชนิด มีฟลาโวนอยด์สูงที่สุด สารสกัดจากส่วนต่าง ๆ ของบัวหลวง บัวผัน และบัวสาย มีปริมาณโพลีฟีนอล (GAE) อยู่ระหว่าง 48.1579 -183.4650 mg/g, 235.877 - 686.316 mg/g และ 156.053 -773.816 mg/g ตามลำดับ ซึ่งสารสกัดจากใบบัวหลวง กลีบดอกบัวผัน และกลีบดอกบัวสาย เป็นส่วนที่มีโพลีฟีนอลสูงที่สุด โดยปริมาณฟลาโวนอยด์ (QEAC) และโพลีฟีนอล (GAE) ของบัวทั้ง 3 ชนิด สอดคล้องกับฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ

คำสำคัญ : ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ บัวหลวง บัวผันและบัวสาย